ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ วิเคราะห์ทางเลือกการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าเชิงกลยุทธ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

ผู้เขียน นายประกรณ์เกียรติ ญาณหาร

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ รองศา สตราจารย์ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์ทางเลือกการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าเชิงกลยุทธ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ข้อดี ข้อด้อย ของนโยบาย แผนงาน โครงการ มาตรการในการดำเนินการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ในปัจจุบัน 2) วิเคราะห์โอกาส และความเสี่ยงของการดำเนินการตามนโยบาย แผนงาน โครงการ มาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) 3) เพื่อนำเสนอทางเลือกกลยุทธ์ และนโยบายการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าเชิงกลยุทธ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงแก้ไข ให้การบริหารจัดการไฟฟ้าให้บรรลุเป้าหมายในการดำเนินการให้มีการใช้ไฟฟ้าได้อย่างเพียงพอ มั่นคง และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ภายใต้ข้อจำกัด และสภาวะแวดล้อมของภาคพลังงานไฟฟ้าของไทยในปัจจุบันและอนาคต

การศึกษานี้ ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร โดยเก็บข้อมูลจากข้อมูลทุติยภูมิเท่านั้น ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษา

1. จากการวิเคราะห์ข้อดี ข้อด้อยของนโยบาย แผนงาน โครงการ มาตรการในการดำเนินการการจัดการด้านการไฟฟ้าของไทย พบว่าสถานการณ์และปัจจัยแวดล้อมของงานการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้ามีการกำหนดนโยบายผ่านกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย กำกับดูแลและปฏิบัติการ กลุ่มผู้ประกอบการนักธุรกิจรายใหญ่ และกลุ่มนักการเมือง โดยมาตรการ การจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า (Demand Side Management) ในเชิงบังคับ อยู่ในอำนาจ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

หน้าที่ของ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) การดำเนินมาตรการ การจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า (DSM) ในเชิงสมัครใจ ส่วนใหญ่ดำเนินการโดย การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย(กฟผ.) สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) และบางส่วนโดย กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) อันก่อให้เกิดความสับสน ซ้ำซ้อน และไม่ต่อเนื่องของนโยบายที่ขาดการบูรณาการ ซึ่งถือเป็นจุดอ่อนหรือข้อด้อยของการดำเนินการ ในขณะที่มีจุดแข็งจากการมีหน่วยงานหลักรับผิดชอบงานด้านการจัดการด้านใช้ไฟฟ้า ทั้งในรูปแบบบังคับ และในรูปแบบสมัครใจ โดยมีการจัดสรร งบประมาณเพื่อดำเนินงานการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า ผ่านกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน

2. โ อกาส และความเสี่ยงของการดำเนินการ ได้แก่ การสนับสนุนทางนโยบายของรัฐบาล และการสนับสนุนจากภาคประชาสังคมและผู้ใช้ไฟฟ้า เนื่องจากการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าให้เกิดการใช้ไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นได้ อย่างคุ้มค่าต่อการลงทุน การจัดสรรทรัพยากรของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัด และไม่ซ้ำเติมปัญหาสิ่งแวดล้อม

3. การกำหนดนโยบายการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าเชิงกลยุทธ์ โดยใช้ทางเลือกเชิงกลยุทธ์และนโยบายการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงแก้ไข ให้การจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าบรรลุเป้าหมาย ด้านความเพียงพอ มั่นคง ของระบบไฟฟ้าเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อผลักดันในขั้นตอนการก่อตัวของนโยบาย (Policy Formulation) หรือผลักดันย้อนหลังผ่านขั้นตอนการประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) สามารถดำเนินการในลักษณะบูรณาการ ได้ดังนี้

3.1 ดำเนินงานการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าต่อเนื่องและขยายผลจากที่ดำเนินการอยู่เดิม ยกระดับงานการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าเป็นระดับประเทศ ให้เป็นระบบรูปแบบถาวร

3.2 บูรณาการงานการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าให้มีเอกภาพ ลดความซ้ำซ้อน ดำเนินงานให้ภาคประชาสังคม เช่น ชุมชน และ NGOs เข้ามามีบทบาทในการกำหนดนโยบาย

3.3 มีคณะกรรมการบริหารงานการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าระดับชาติ ดำเนินการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้ามาตรการบังคับ (law and regulation) เพิ่มมากขึ้น วางระบบจัดเก็บองค์ความรู้ DSM Knowlage Management ดำเนินงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี/เทคนิค ประหยัดพลังงานใหม่ๆ

3.4 ดำเนินงานติดตามและประเมินผลโครงการ การจัดการด้าน การใช้ไฟฟ้า จัดทำแผนที่ถนนการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า (Road Map DSM)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title Analysis of Alternative for Demand-side Strategic Management Choices of The Electricity Generating Authority of Thailand

Author Mr. Prakornkiat Yanahan

Degree Master of Public Administration

Independent Study Advisor Assoc. Prof. Siripong Ladawan Na Ayutthaya

ABSTRACT

The purposes of the study for Analysis of Alternative for Demand-side Strategic Management (DSM) Choices of The Electricity Generating Authority of Thailand (EGAT) aim to 1) analyze the strengths and weakness of the policies, operation plans and measures on the electricity utilization management of Electricity Generating Authority of Thailand (EGAT) in the present, 2) analyze opportunities and risks of the operations according to policies, plans, and measures concerning with the demand-side management of Electricity Generating Authority of Thailand (EGAT), and 3) propose the strategic alternatives and policies on the demand-side management of Electricity Generating Authority of Thailand (EGAT) which can be applied and improved in order to achieve the goals in providing sufficient, stable and environmentally-friendly electricity under the limitation and environment of the electricity section of Thailand in the present and future.

This study utilizes documentary research by collecting data from secondary data only. The results can be summarized as follows.

As the results,

1. According to the analysis on the strengths and weakness of the policies, operation plans and measures on the demand-side management of EGAT, it was found that situations and environment of the demand-side management specifies policies through 3 groups of interested persons; i.e. policymakers who supervise and operate, major businesspersons, and politicians whereas measures of the compulsory Demand-Side Management (DSM) are under Department

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

of Alternative Energy Development and Efficiency (DEDE) and voluntary Demand-Side Management is mostly operated by Electricity Generating Authority of Thailand (EGAT), Energy Policy and Planning Office (EPPO), and partly operated by Department of Alternative Energy Development and Efficiency (DEDE) which causes confusion, complication and discontinuity of policies without integration. These are weaknesses or disadvantages of the operation. However, nowadays, there are strengths from major organizations who are responsible on the Demand-Side Management in both compulsory and voluntary patterns. There are also budget allocations for the Demand-Side Management via Energy Conservation Promotion Fund.

2. Opportunities and risks of the operation are supports from the government and supports from the civil society and electricity users. Since the Demand-Side Management for efficient electricity utilization can result in more electricity utilization needs which is worth investing and good for the country's resource allocation.

3. Strategic Demand-Side Management policies appointment by applying strategies acquired from SWOT Analysis of the DSM to apply with situations and conditions; by performing policy formulation or policy evaluation which can be performed in integrated manner as follows;

3.1 Perform the DSM continually and expand from the existing operation. Improve the DSM as national level and make it permanent operation.

3.2 Integrate the DSM for the integrity and decrease the complexity for the community section; for example, allowing communities and NGOs to have their roles in determining policies.

3.3 Appoint executive committee for the national-level DSM in order to perform law and regulation. Establish the DSM Knowledge Management. Perform research and development for new energy-saving technologies and techniques.

3.4 Follow up and evaluate the projects concerning with the DSM and publish the Road Map DSM as well.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved